

Klimata un enerģētikas
ministrija

ŪDENS APSAIMNIEKOŠANAS IZAICINĀJUMI UN ŪDENS ATKĀRTOTAS IZMANTOŠANAS IESPĒJAS LATVIJĀ

Ilona Vilne

Klimata un enerģētikas ministrija

Saldus | 02.04.2025.

**ŪDENS
APSAIMNIEKOŠANAS
IZAICINĀJUMI
LATVIJĀ**

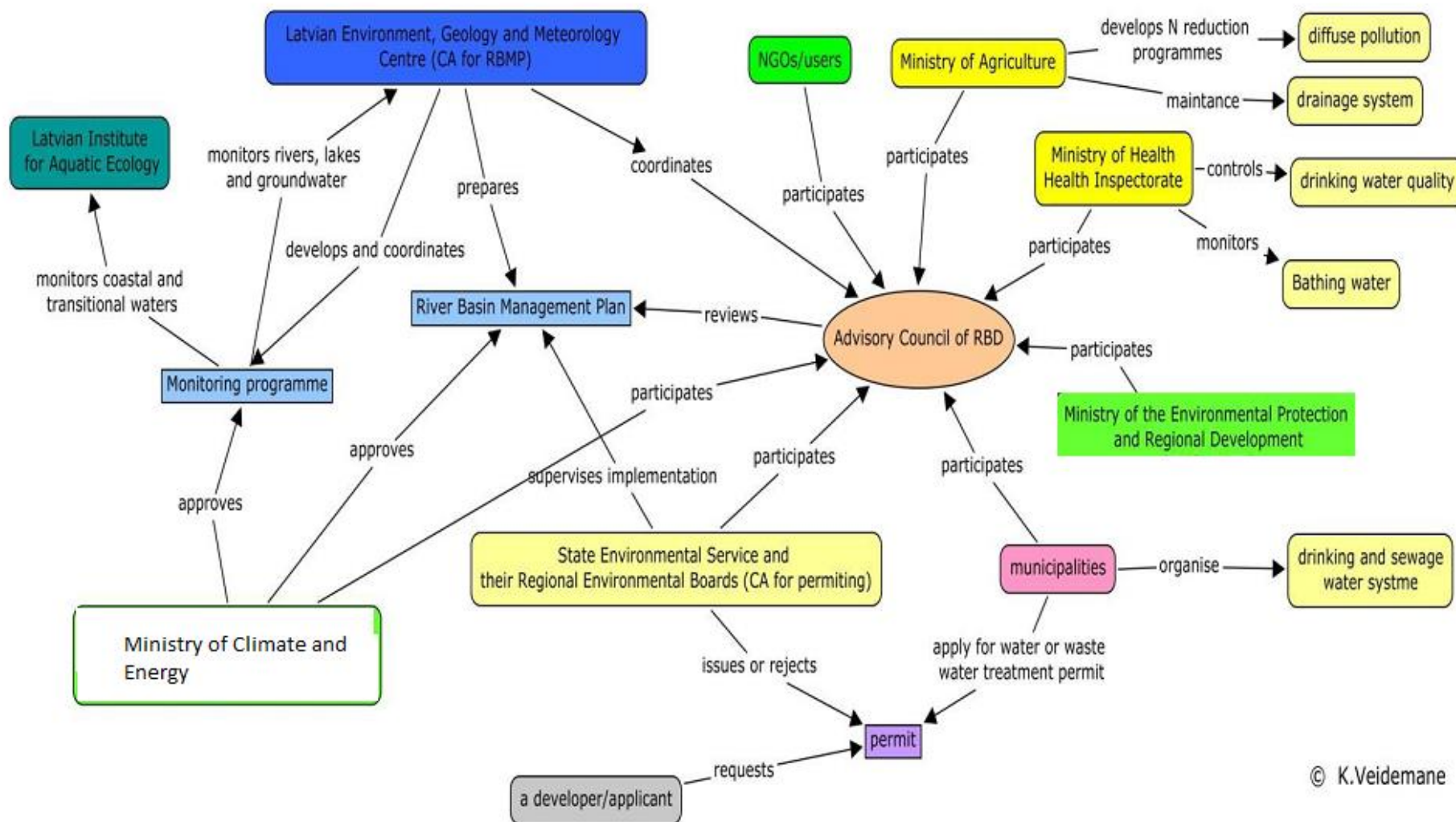

ŪDENS RESURSI LATVIJĀ

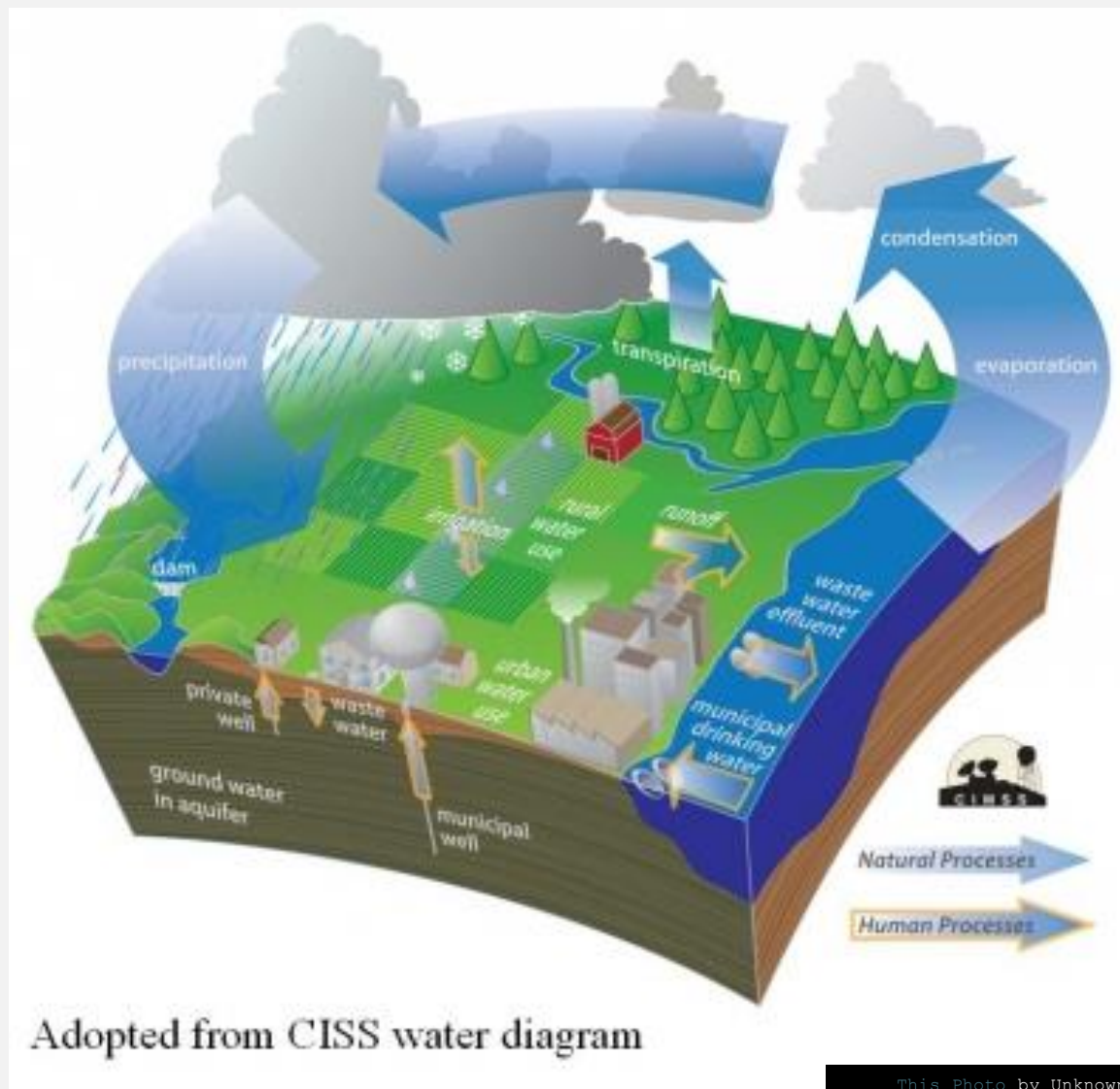
- Latvijā ir vairāk kā 12 000 upes (tikai 17 ir garākas par 100 km) un vairāk kā 3000 ezeru (tikai 16 pārsniedz 10 km²), kas aizņem **3.9 %** (~2543 km²) no Latvijas teritorijas. Jūras krasta līnijas garums ir **494 km**.
- Virszemes saldūdens resursi tiek lēsti ap **33–35 km³**; kopējie dabiskie pazemes ūdeņu resursi: ~13 000 m³/diennaktī.
- Latvija ar aptuveni **1,9 miljoniem** iedzīvotāju un 64 589 km² lielu teritoriju ir viena no vismazāk apdzīvotajām valstīm (34,3/ km²) ES. Pilsētās iedzīvotāju skaits ir ~ 68% un lauku teritorijās ~ 32%.
- Saskaņā ar Eiropas Vides aģentūras datiem Latvijā ir viens no zemākajiem ūdens izmantošanas indeksiem Eiropā 2023. gadā tikai **0,2%**

ŪDEŅU PĀRVALDĪBAS SISTĒMA LATVIJĀ

ŪDEŅU AIZSARDZĪBAS UN PĀRVALDĪBAS JOMAS MĒRĶI

- Ūdenssaimniecības pakalpojumi (ūdensapgāde un kanalizācija)
- Integrēta ūdeņu apsaimniekošana upju baseinos, t.sk. ūdeņu brīva tecējuma atjaunošana
- Plūdu risku pārvaldība
- Jūras vides aizsardzība un pārvaldība

ŪDENSSAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMI

- Nodrošināt nepārtrauktus un drošus pakalpojumus, līdzsvarojot vides aizsardzības, dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas un sabiedrības ekonomiskās intereses.
- Nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu.

INTEGRĒTA ŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANA UPJU BASEINOS

Mērķi

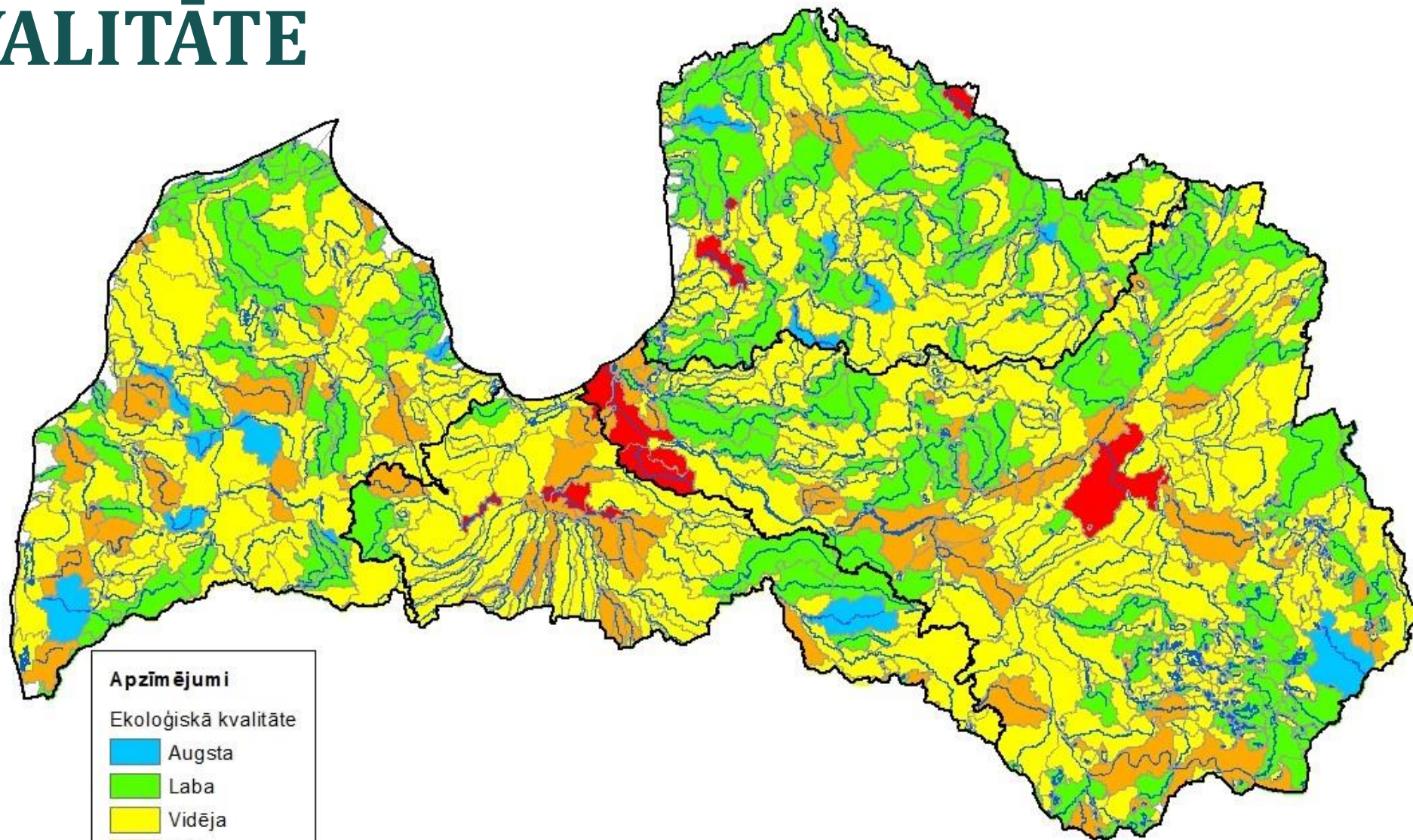
- Nodrošināt labu virszemes ūdeņu ekoloģisko un ķīmisko stāvokli
- Nodrošināt labu pazemes ūdeņu ķīmisko un kvantitatīvo stāvokli
- Līdz 2023.gadam visā ES vismaz 25 000km upju atkal padarīt brīvi plūstošas

Izaicinājumi

- Izkliedētā piesārņojuma samazināšana; hidroloģisko un morfoloģisko pārveidojumu ietekmes samazināšana.
- Upju brīva tecējuma atjaunošana, ko kavē vairāk nekā 1500 šķēršļi (aizsprosti, dambji, caurtekas, slūžas u.tml.).
- Finansējuma piesaiste papildu pasākumiem.
- Pilnvērtīga ūdeņu monitoringa nodrošināšana.

VIRSZEMES ŪDEŅU EKOLOĢISKĀ KVALITĀTE

Apzīmējumi

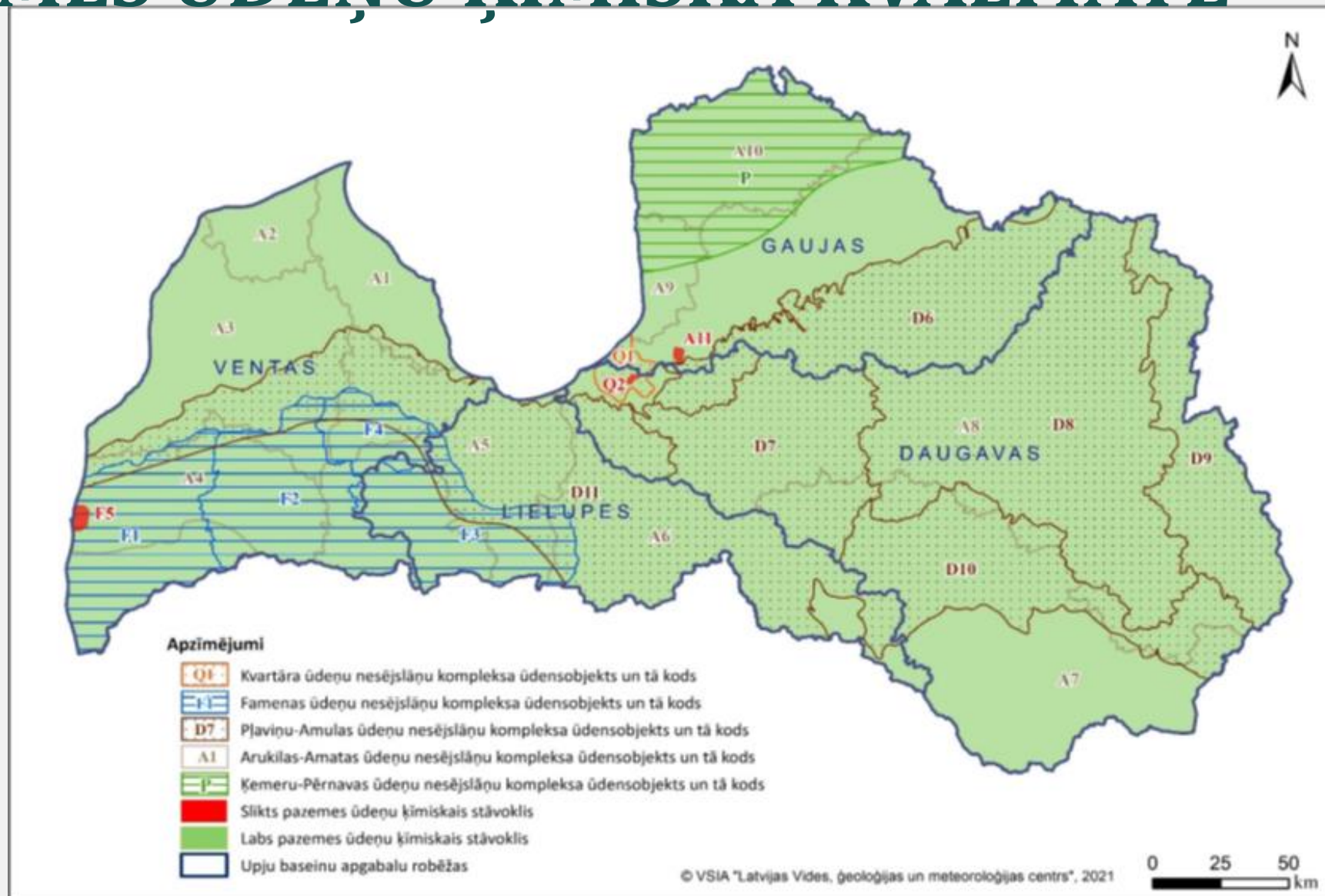
Ekoloģiskā kvalitāte

	Augsta
	Laba
	Vidēja
	Slikta
	Ļoti slikta

0 16 32 64
km

PAZEMES ŪDEŅU ĶĪMISKĀ KVALITĀTE

PLŪDU RISKU PĀRVALDĪBA

Mērķi

- Izveidot plūdu riska pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar plūdiem saistītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

Izaicinājumi

- Plūdu riska informācijas sistēmā iekļauto applūstošo teritoriju integrēšana teritorijas plānošanas dokumentos.
- Plūdu riska informācijas sistēmas pilnveidošana.
- Finansējums pretplūdu pasākumiem ārpus nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijām.

LIETUS ŪDEŅU PĀRVALDĪBA LATVIJĀ

Līdz šim normatīvajos aktos noteiktais

Lietu ūdeņu savākšana ir viens no ūdenssaimniecības pakalpojumiem, ko var sniegt dažādas iestādes

Vietējā pašvaldība ir tiesīga izdot saistošos noteikumus par lietus ūdeņu apsaimniekošanu pašvaldības administratīvajā teritorijā

Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 "Kanalizācijas būves« – noteiktas prasības par lietus ūdeņu savākšanu būvējot kanalizācijas sistēmas

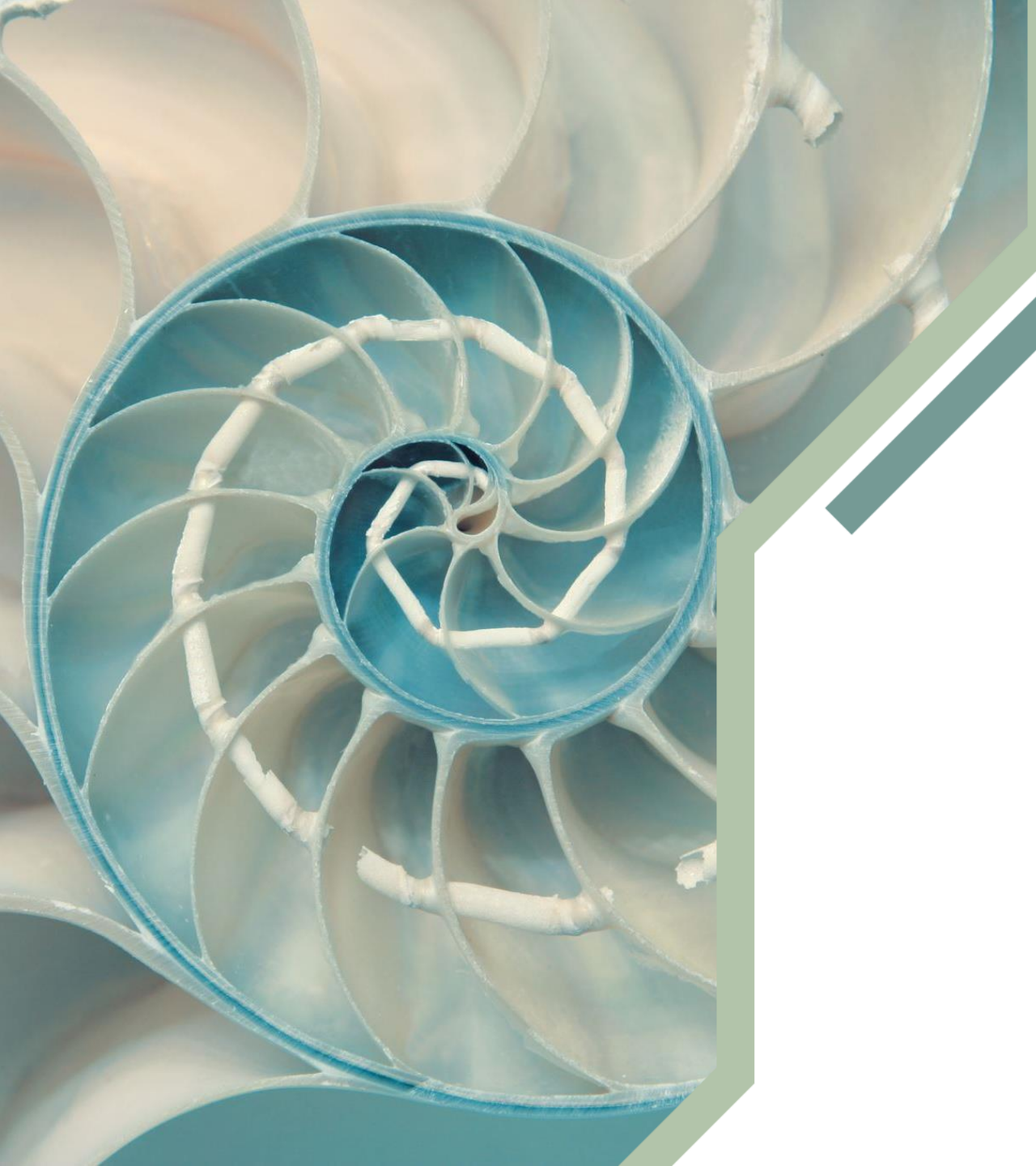
JAUNĀS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ LIETUS ŪDEŅIEM

Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu un pakalpojumu sniegšanu lietus ūdeņu savākšanai un novadīšanai attīstību **pašvaldība plāno savstarpēji saistītā veidā**, lai samazinātu vides piesārņojuma risku — veido komunālo notekūdeņu un lietus notekūdeņu integrētu pārvaldību pašvaldības teritorijā

Ministru kabinets noteiks prasības un kārtību komunālo notekūdeņu un lietus notekūdeņu integrētai pārvaldībai, šīs pārvaldības plānu saturu un izstrādes un atjaunošanas kārtību

**ŪDENS ATKĀRTOTAS
IZMANTOŠANAS
IESPĒJAS
LATVIJĀ**

—● EIROPAS REGULĒJUMS

**Eiropas Parlamenta un Padomes regula 2020/741
(25.05.2020.) par ūdens atkalizmantošanas
minimālajām prasībām.**

Regulas prasības attiecas tikai un atkāroti izmantojamiem attīrītiem notekūdeņiem, kurus izmanto lauksaimniecības zemju apūdeņošanai

Latvijā šīs regulas prasības nepiemēro pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

- ✓ ģeogrāfiskie un klimatiskie apstākļi
- ✓ pazemes ūdens resursu noslodze un stāvoklis
- ✓ virszemes ūdensobjektu noslodze un stāvoklis, kuros tiek novadīti attīrīti notekūdeņi
- ✓ ar vidi un resursiem saistītās pārgūtā ūdens izmaksas

IZMAKSU IZVĒRTĒJUMS

Izmaksu veidi	Virszemes ūdens		Pazemes ūdens		Pārgūtais ūdens A klase		Pārgūtais ūdens C klase	
	365 m3/gadā	10 000 m3/gadā	365 m3/gadā	10 000 m3/gadā	365 m3/gadā	10 000 m3/gadā	365 m3/gadā	10 000 m3/gadā
Ūdens ieguves vietas ierīkošana	-	2 000,00	300,00	6 300,00	-	-	-	-
Ūdens sagatavošana	-	-	385,00	5 105,00	5 362,00	69 625,00	2 465,00	37 025,00
Ūdens sagatavošanas iekārta / hlora tabletes / ķīmijas dozēšanas sistēma	-	-	85,00	900,00	1 600,00	15 000,00	15,00	2 700,00
Ēkas būvniecība	-	-	-	-	-	25 000,00	-	10 000,00
Elektropieslēguma izveide	-	-	-	-	-	6 000,00	-	3 000,00
Elektroenerģijas patēriņa izmaksas	-	-	-	5,00	12,00	125,00	-	25,00
Ūdens rezervuārs	-	-	300,00	4 200,00	-	13 000,00	900,00	13 000,00
Ūdens monitorings	-	-	-	-	3 000,00	3 000,00	800,00	800,00
Risku pārvaldības plāns	-	-	-	-	750,00	7 500,00	750,00	7 500,00
Nodokļi un nodevas par ūdens resursu izmantošanu	-	130,00	-	500,00	-29,35	-804,00	-29,35	-804,00
Izmaksas kopā	0,00	2 130,00	685,00	11 905,00	5 332,65	68 821,00	2 435,65	36 221,00
Izmaksas uz vienu m3/gadā	0,00	0,21	1,88	1,19	14,61	6,88	6,67	3,62

CITAS IESPĒJAS ŪDENS ATKĀRTOTAI IZMANTOŠANAI

Dažādas nozarēs iegūtais ūdens tiek izmantos atgriezeniskās sistēmās un atkāroti izmantots

- ✓ Pārtikas produktu ražošanā
- ✓ Ķīmisko vielu un produktu ražošanā
- ✓ Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā
- ✓ Elektroenerģijas, siltumapgādes un gaisa kondicionēšanas sfērā
- ✓ Ūdens ieguvē, attīrīšanā un apgādē
- ✓ Zivju audzētavās veidojot recirkulācijas sistēmas

Klimata un enerģētikas
ministrija

Izmatosim ŪDENI ILGTSPĒJĪGI!

